

Załącznik
do Uchwały Nr XXIX/490/05
Rady Gminy Zbrosławice
z dnia 29 grudnia 2005r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W ZBROSŁAWICACH**

2006 - 2015

Wstęp

Przystępując do tworzenia podstaw strategii rozwiązywania problemów społecznych w Zbrośławicach na lata 2005-2015 należy się oprzeć na danych wynikających zarówno z analizy demograficznej gminy jak i diagnozy kwestii problemów społecznych odnotowanych w dokumentacji instytucji obsługujących mieszkańców gminy. W rejestrach i archiwach odnotowywane są przypadki zjawisk i problemów społecznych.

Na badania stanowiące diagnozę rozmiarów zjawisk i problemów społecznych w Zbrośławicach w roku 2005 składają się dane następujących instytucji:

- Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach,
- Wydział Spraw Ewidencji Ludności w Zbrośławicach,
- posterunek policji w Zbrośławicach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbrośławicach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach,
- dane Urzędu Statystycznego

Większości dane tych instytucji pozwoliły odtworzyć obraz społeczny mieszkańców gminy. Zamierzeniem przedstawionego materiału jest uwzględnienie istniejących w gminie istotnych zjawisk i problemów społecznych. Sporządzenie dokumentu jakim jest strategia rozwiązywania problemów społecznych ma posłużyć optymalizacji wydatkowania istniejących środków finansowych jak i współpracy różnych struktur pomocy społecznej funkcjonujących w podobnych obszarach działania. Szczególnie istotnym zagadnieniem realizacji polityki społecznej w dobie przeobrażeń gospodarczych i społecznych staje się zabezpieczenie społeczne systemu do którego zaliczają się m. in.: ubezpieczenia społeczne, uzupełniające świadczenia socjalne, ochrona zdrowia, polityka mieszkaniowa, polityka oświatowa, pomoc społeczna.

Każda z tych dziedzin ma określoną specyfikę, jednak łączy je wspólne zadanie udzielanie świadczeń zapewniających jednostce ludzkiej poczucie bezpieczeństwa socjalnego. Zauważamy nasilanie się zjawiska ekskluzji społecznej, którego jednym z elementów jest bieda - stan niedostatku, mierzony najczęściej poziomem dochodu. Zjawisko to nasila się w szczególności wobec grup najslabszych społecznie - ubogich, bezrobotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych oraz grup dotkniętych

zjawiskiem patologii społecznej. Osoby dotknięte wykluczeniem społecznym mają chroniczne problemy z zaspokojeniem podstawowych potrzeb, nie znajdują swojego miejsca na rynku pracy, nie dotrzymują tępa obecnej rzeczywistości, czują się zagubieni, nie potrafią korzystać z przysługujących im uprawnień. W konsekwencji zaczynają funkcjonować w wąskim świecie, wśród osób mających takie jak oni trudności, tracąc powoli więzi z pozostałymi członkami społeczności lokalnej. Z czasem czują się wyeliminowani. Rodziny te mają dzieci, które wzrastają w warunkach izolacji społecznej, w dorosłym życiu doświadczają zazwyczaj podobnych trudności jak ich rodzice, w konsekwencji dziedziczą biedę i niską pozycję społeczną. Celem strategii jest przedstawienie bilansu pozycji korzystnych cech społecznych regionu a na ich podstawie identyfikacji barier i przeszkód oraz opracowanie dokumentu, dzięki któremu możliwe będzie sprawne i racjonalne organizowanie działań zmierzających do rozwiązania problemów społecznych między innymi poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ukierunkowane na włączanie najłabszych grup społecznych w życie społeczne. Opracowany materiał podzielony został na 4 części. Pierwsza część zawiera charakterystykę gminy i posiadane zasoby. Część druga przedstawia diagnozę problemów społecznych gminy Zbrosławice. Część trzecia zawiera analizę SWOTT wskazującą mocne i słabe strony oraz czynniki zewnętrzne - szanse i zagrożenia oddziałujące na nasz lokalny system co określa nam potrzeby wyznaczając obszary do zagospodarowania. Część czwarta określa cel przystąpienia do opracowania strategii czyli misję informującą o podstawowych wartościach i priorytetach, które chcemy osiągnąć.

I. Charakterystyka gminy Zbrosławice

Gmina Zbrostawice druga co do wielkości gmina w województwie śląskim położona jest na północno-zachodnim obrzeżu aglomeracji katowickiej, pomiędzy Tarnowskimi Górami, Bytomiem, Zabrzem i Gliwicami.

Gmina zajmuje 149 km² powierzchni z czego ponad 100 km² powierzchni zajmują użytki rolne. Gminę tworzy 21 Sołectw: Boniowice, Czekanów, Jasiona, Jaśkowice, Kamieniec, Karchowice, Kopienica, Księży Las, Laryszów, Łubie, Łubki, Miedary, Przezchlebie, Ptakowice, Szalsza, Świątoszowice, Wieszowa, Wilkowice, Zawada, Zbrostawice, Ziemięcice. W gminie funkcjonuje około 100 podmiotów gospodarczych. Branżami dominującymi są budowlano - instalacyjne, metalowe, rzemiosło i handel. Według danych ewidencji ludności Urzędu Gminy gminę zamieszkuje 15576 osób co stanowi ok. 11,24% ludności powiatu, 0,33% ludności województwa. Z obserwacji posiadanych danych zauważa się spadek liczby mieszkańców. W roku 1998 gminę zamieszkiwało 16020 osób , w roku 2003 -15576 osób, mamy zatem do czynienia z utrzymującą się stałą tendencją spadkową odnośnie liczby ludności gminy.

Tabela nr 1. ludność według miejscowości

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców w 1998r.	Liczba mieszkańców w 2002r.	Liczba mieszkańców w 2003r.
1	Boniowice	96	103	104

2	Czekanów	1040	1019	1004
3	Jasiona	305	283	276
4	Jaśkowice	152	139	137
5	Kamieniec	831	811	816
6	Karchowice	376	328	321
7	Kopienica	643	647	647
8	Księży las	446	462	463
9	Laryszów	436	425	435
10	Łubie	826	823	809
11	Łubki	101	95	99
12	Miedary	1282	1256	1255
13	Przechlebie	892	851	856
14	Ptakowice	683	660	647
15	Szałsza	291	312	314
16	Świątoszowice	621	595	592
17	Wieszowa	2800	2695	2678
18	Wilkowice	541	542	526
19	Zawada	316	324	323
20	Zbrostawice	2391	2333	2354
21	Ziemięcice	951	913	917
Razem		16 020	15 619	15 576

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zbrostawice.

Tabela nr 2. Urodzenia i zgony w latach 2000-2004

LATA	URODZENIA	ZGONY
2000	125	150
2001	118	157
2002	107	137
2003	102	137
2004	99	141

Źródło: dane Urzędu Gminy Zbrostawice

O liczbie ludności w gminie decyduje zmniejszający się przyrost naturalny. W badanym okresie ilość zgonów przewyższa liczbę urodzeń. Spowodowane to jest między innymi przeobrażeniami społeczno - ekonomicznymi rodziny. Składają się na nie: bezrobocie, ubożenie, kryzys mieszkaniowy. Według danych GUS czynnik ekonomiczny ma znaczący wpływ na rezygnację z rodzenia kolejnego dziecka. Pojawienie się w rodzinie kolejnego potomka niesie ze sobą ryzyko obniżenia

poziomu życia rodziny. Dlatego małżonkowie dostosowują wielkość swojej rodziny do warunków w jakich żyją lub do przewidywanych możliwości zapewnienia dzieciom odpowiedniego, w ich mniemaniu, poziomu życia.

Zawarte w tabeli nr 3 dane wskazują wyraźnie, że zbiorowość zamieszkująca w Zbrośławicach jest populacją demograficznie starzejącą się, gdzie liczba ludności w okresie przedprodukcyjnym nieznacznie przewyższa liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym. Łącznie dwie kategorie wieku przedprodukcyjna i produkcyjna to ok. 84,30% ogółu mieszkańców gminy.

Stosunek ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym (34,60% ogółu mieszkańców) do osób w wieku produkcyjnym (63,50%) jest już mało bezpieczną wielkością ekonomiczną.

Tabela nr 3. Liczba ludności w Zbrośławicach w roku 2002 według kategorii wieku

Ludność gminy według kategorii wieku	Liczba bezwzględna	%
	15 619	
wiek przedprodukcyjny: 0-17 lat	3 263	20,90%
wiek produkcyjny: 18-65 (60) lat	9 914	
w tym kobiety (18-60) lat	4 530	63,50%
mężczyźni (18-65) lat	5 384	
wiek poprodukcyjny 66(61) i więcej lat	2 444	
w tym kobiety 61 lat i więcej	1 624	13,70%
mężczyźni 65 i więcej lat	820	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Zbrośławice

Zachodzące zmiany demograficzne w gminie Zbrośławice będą powodować określone skutki. Spadek urodzeń dzieci przyczyni się do zmniejszenia liczby uczniów w szkołach podstawowych. Przyrost ludności w wieku produkcyjnym przy wprowadzie malejącej z roku na rok liczbie bezrobotnych stanowi poważne zagrożenie braku miejsc pracy.

Gmina posiada szkoły podstawowe: Miedary, Wieszowa. Zbrośławice, Kamieniec, Czekanów, Ziemięcice, Przechlebie, Kopienica. Uczy się tam 888 dzieci w 49 oddziałach. Gimnazja w Miedarach, Wieszowie, Zbrośławicach, Kamieńcu liczą 22

oddziały do których uczęszcza 573 uczniów. Liceum Ogólnokształcące w Kamieńcu posiada 6 oddziałów do których uczęszcza 172 uczniów ,

Na terenie gminy funkcjonują przedszkola; Miedary, Zbrostawice, Świętoszowice, Kamieniec, Wieszowa, Przezchlebie, Kopienica. Do przedszkoli uczęszcza 308 dzieci na 15 oddziałach. Placówki posiadają dobre wyposażenie techniczne i dydaktyczne. Każda szkoła posiada pracownię komputerową z dostępem do internetu i salę gimnastyczną względnie zastępczą. Poniesione duże nakłady na oświatę powinny zaowocować wykształconym społeczeństwem stale doskonalącym się, znającym języki obce co umożliwi poszukiwanie pracy w krajach unii europejskiej. Ważnym czynnikiem wpływającym na organizację kształcenia jest sytuacja demograficzna. Duży niż demograficzny połączony z migracją na rynku pracy staje się poważnym problemem gminy. Nieunikniony proces starzenia się ludności wymagać będzie podjęcia skutecznych działań związanych z zabezpieczeniem opieki medycznej i pielęgnacyjnej. W zakresie podstawowym ochrony zdrowia mieszkańcy obsługiwani są przez ośrodek zdrowia w Zbrostawicach, Ziemięcicach, Miedarach, Wieszowie i Kamieńcu. Obsługę w zakresie leczenia szpitalnego oraz specjalistycznego zapewniają mieszkańcom gminy znajdujące się w sąsiedztwie.

II. Diagnoza problemów społecznych gminy Zbrostawice

Diagnoza zjawisk i problemów społecznych gminy umożliwia wprowadzenie i sformułowanie pewnych ogólnych wniosków i dyrektyw. Diagnoza dotyczyła zbiorowości mieszkającej w Zbrostawicach objętej działaniem instytucji rządowych i samorządowych (niekiedy mieszkańcy mogą występować kilkakrotnie, czego niestety nie da się wyeliminować z badania co świadczy wyłącznie o wielkości problemów doświadczonych przez mieszkańców gminy) - zamkniętą liczbą 731 osób co w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców (15 619) stanowi 4,70% jej ogółu ale już 5,90% gdy wartość tą odniesie się do liczby mieszkańców powyżej 18-go roku życia (12 358).

Uzyskana w procesie diagnozy wiedza o zjawiskach i problemach społecznych występujących w Zbrostawicach pozwala stwierdzić, iż można wskazać w przestrzeni gminy sołectwa o wyższym i niższym stopniu zagrożenia dezorganizacją społeczną.

Tabela nr 4. Sołectwa zamieszkiwane w roku 2003 przez osoby i środowiska w sytuacji problemowej i kryzysowej - zestawienie zbiorcze.

Sołectwa	Liczba środowisk w sytuacji problemowej	% tych środowisk w stosunku do liczby mieszk. sołectwa	% tych środowisk w stosunku do ogółu podopiecznych (425)	% tych środowisk do liczby mieszkańców ogółem (15 576)
Wieszowa	66	2,46%	15,52%	0,42%
Zbrostawice	50	2,12%	11,76%	0,32%
Kamieniec	40	4,90%	9,41%	0,25%
Przechlebie	34	3,97%	8,00%	0,21%
Miedary	30	2,39%	7,10%	0,19%
Księży Las	29	6,85%	6,82%	0,18%
Łubie	28	3,46%	6,58%	0,17%
Ziemięcice	27	2,94%	6,35%	0,17%
Czekanów	23	2,29%	5,41%	0,14%
Kopienica	18	2,78%	4,23%	0,11%
Ptakowice	16	2,47%	3,76%	0,10%
Jaśkowice	12	8,75%	2,82%	0,07%
Wilkowice	11	2,09%	2,58%	0,07%
Świętoszowice	9	1,52%	2,11%	0,05%
Zawada	7	2,16%	1,64%	0,04%
Karchowice	7	2,18%	1,64%	0,04%
Jasiona	6	2,15%	1,41%	0,03%
Laryszów	5	1,14%	1,17%	0,03%
Szałsza	4	1,27%	0,94%	0,02%
Boniowice	1	0,96%	0,23%	0,01%
Łubki	1	1,01%	0,23%	0,01%

Źródło: opracowanie własne.

Z informacji zamieszczonych w tabeli wynika, że dokładnie 2,61% wszystkich środowisk w sytuacji problemowej lub kryzysowej zamieszkiwało w Zbrosławicach w 2003 roku w stosunku do liczby mieszkańców ogółem. w większości omawianych zjawisk i problemów społecznych dotyczą one młode wiekiem osoby o podstawowym lub co najwyżej zasadniczym, zawodowym wykształceniem, często samotne lub stanu wolnego. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy społecznej są:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- alkoholizm,
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych.

Tabela nr 5. Powody przyznania pomocy w latach 2000 - 2004

Rok	Bezdomność	Ochrona macierzyństwa	Bezrobocie	Alkoholizm
2000	6	78	216	69
2001	18	60	252	58
2002	3	58	269	72
2003	1	67	328	59
2004	1	76	302	65

c.d. Tabeli nr 5

Rok	Niepełnosprawność	Długotrwała choroba	Rodziny niepełne	Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych
2000	291	85	33	90
2001	295	66	47	37
2002	295	77	23	85
2003	317	64	72	63
2004	119	97	33	72

źródło: Opracowanie własne.

Istotne z punktu widzenia obecnego opracowania wydają się też być nakłady na pomoc społeczną.

Tabela nr 6. Liczba osób, którym przyznano świadczenie w trybie decyzji administracyjnej w ramach zadań własnych i zleconych (bez względu na rodzaj i formę) przedstawia się następująco:

Rok	Ogółem	Zadania własne
2001	959	627
2002	810	536
2003	937	680
2004	731	698

źródło: opracowanie własne.

Spadek liczby osób ogółem, którym przyznano świadczenie w drodze decyzji administracyjnej spowodowała zmiana ustawy o pomocy społecznej z dniem 01.05.2005r. oraz z wejście w życie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Bezrobocie

Jednym z problemów naszej gminy jest bezrobocie, które jak przedstawia poniższa tabela ulega zmniejszeniu. Straty i skutki społeczne, które powoduje są trudne do oszacowania. Problem dotyka nie tylko osób bezrobotnych ale także ich rodziny. Utrata pracy, przejście na zasiłek z kolei jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa z wszystkimi jego konsekwencjami.

W roku 2004 w gminie pozostawało bez pracy 781 osób co stanowi około 5% całej populacji mieszkańców Zbrosławic. Bezrobotnych kobiet w przedstawionym okresie czasu było 423 (6,90% populacji kobiet), a mężczyzn 358 (5,80% populacji mężczyzn). Wśród osób pozostających bez pracy w analizowanym okresie czasu 781 osób z tego 35 posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych (4,50% ogółu bezrobotnych) zaś 746 osób (95,50% ogółu bezrobotnych) nie było uprawnionych do takiego świadczenia. Stopa bezrobocia mierzona udziałem zarejestrowanych bezrobotnych z cywilnej ludności aktywnej zawodowo. stan na miesiąc grudzień 21004r. w woj. śląskim ukształtował się na poziomie 16,60% , w kraju 18,70%, w powiecie 15,80%, w gminie Zbrosławice 7,80%. Liczbę bezrobotnych w gminie w poszczególnych latach obrazuje tabela nr 7

Tabela nr 7. Liczba bezrobotnych w gminie w poszczególnych latach

Rok	Liczba bezrobotnych w gminie	Liczba bezrobotnych w powiecie	Udział % w powiecie	W tym kobiet bezrobotnych w gminie	W tym kobiet bezrobotnych w powiecie	Udział % w powiecie
2000	715	7050	10,15	396	3973	9,97
2001	847	7928	10,69	451	4298	10,50
2002	935	8510	10,99	490	4486	10,93
2003	876	8289	10,57	476	4378	10,88
2004	781	7680	10,16	423	4131	10,23

źródło: Opracowanie własne.

Wśród ubogich rodzin, bezrobotnych można zaobserwować tzw. zjawisko zamkniętego kręgu ubóstwa. Dzieci z rodzin ubogich zazwyczaj kończą swoje kwalifikacje na szkole podstawowej czy zawodowej, zmniejszając w ten sposób możliwość uzyskania płatnej pracy i szans na wyrwanie się z zamkniętego kręgu. Do negatywnych zjawisk mających wpływ na funkcjonowanie rodzin w gminie należy również zjawisko alkoholizmu oraz bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Na terenie gminy działa Gminna Komisja Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która realizuje swe zadania w oparciu o gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych pomaga uzależnionym od alkoholu poprzez: przeprowadzanie z nimi rozmów interwencyjnych (których efektem może być leczenie odwykowe), kierowanie wniosków do Sądów Rejonowych o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia w systemie zamkniętym. Pomoc gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych opiera się na szeroko rozumianej pomocy profilaktycznej w formie:

1. prowadzenia dla dzieci i młodzieży profilaktycznej działalności edukacyjnej,
2. zwiększenia dostępności rehabilitacyjnej i terapeutycznej,
3. udzielenia pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
4. wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Ponadto, we współpracy z ośrodkiem pomocy, pracownikami socjalnymi, którzy w tym celu przeprowadzają wywiady środowiskowe.

Wzrastająca liczba zagrożonych, dotkniętych bezrobociem, ubóstwem oraz innymi dysfunkcjami powoduje, iż coraz więcej rodzin znajduje się w sytuacji kryzysowej. sytuacja taka odbija się negatywnie na funkcjonowaniu jednostki i rodziny w społeczeństwie spychając je na margines społeczny.

Tabela nr 8. Bezrobotni według wieku i wykształcenia objęci działaniami pomocowymi ze strony ośrodka pomocy społecznej w latach 1999-2004.

Przedział wiekowy	Liczba bezrobotnych objętych pomocą		Liczba bezrobotnych kobiet	
	1999	2004	1999	2004
18 - 24 lat	16	37	15	21
25 - 34 lat	27	78	22	46
35 - 44 lat	35	53	30	36
45 - 54 lat	24	41	18	25
powyżej 55 lat	22	12	14	9
Razem	124	221	99	137
wyższe	-	-	-	-
średnie	7	9	7	9
zasadnicze zawodowe	25	81	20	66
podstawowe i niepełne podstawowe	92	131	72	62
Razem	124	221	99	137

Źródło: opracowanie własne.

Bezrobotni objęci działaniami pomocowymi ze środków pomocy społecznej to w przeważającej liczbie kobiety w wieku produkcyjnym z wykształceniem zawodowym.

Tabela nr 9. Struktura bezrobotnych według wieku- stan na dzień 31.12.2004r.

Wiek	Liczba osób bezrobotnych
do 17 lat	0
od 18 do 24 lat	213
od 25 do 34 lat	205
od 35 do 44 lat	163
od 45 do 54 lat	167
od 55 do 59 lat	28
od 60 do 64 lat	5

Źródło: opracowanie własne.

Z powyższej tabeli wynika, że najwięcej osób bezrobotnych mieści się w przedziale od 18 do 24 lat (213). Są to absolwenci szkół, którzy nie posiadają stażu pracy. Kolejna grupa to bezrobotni w wieku od 25 do 44 lat (ok. 107 osób). Są to osoby młode, które posiadają lub zamierzają założyć własną rodzinę.

Tabela nr 10. Liczba osób bezrobotnych a posiadane wykształcenie w 2004r.

Poziom wykształcenia	Liczba osób bezrobotnych
wyższe	21
policealne i średnie zawodowe	148
średnie ogólnokształcące	26
zasadnicze zawodowe	312
podstawowe i niepełne	274

Bezrobotnymi najczęściej zostają osoby bez kwalifikacji i dlatego istnieje potrzeba uświadomienia im, że najlepiej zacząć od siebie. Jeżeli posiada się kwalifikacje, znacznie rzadziej traci się pracę, a jeżeli nawet pozostaje się bez pracy, to czas oczekiwania na następne zatrudnienie jest krótszy niż czas oczekiwania na pracę bezrobotnego nieposiadającego wykształcenia. Pracownicy będą zmuszeni być otwarci i elastyczni na nowe treści i pracy, a także będą musieli umieć wykazać się wiedzą z wielu różnych dziedzin.

Wykształcenie, co jest zrozumiałe, jeszcze bardziej niż płeć czy wiek różnicują sytuację bezrobotnego na rynku pracy. Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Drugie miejsce zajmują osoby z wykształceniem podstawowym i niepełnym. W najmniejszym stopniu bezrobocie dotyka osoby z wyższym wykształceniem.

Tabela Nr 11. Liczba osób bezrobotnych a staż pracy w 2004r.

Staż pracy	Liczba osób bezrobotnych
do roku	138
1 - 5	76
5 - 10	72
10 - 20	90
20 - 30	62
ponad 30	12
bez stażu	330

Z doświadczeń pracowników GOPS wynika, że bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny, co

wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Mniej widoczne, lecz nie mniej zagrażające spójności rodziny są skutki psychologiczne bezrobocia. Bezrobocie powoduje bowiem zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna - ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi, jak i z dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyźni ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny niż bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyźni doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, które powodują sięganie po alkohol, co wśród bezrobotnych staje się zjawiskiem masowym. W gminie Zbrostawice brak pracy zmusza mieszkańców do wyjazdów za granicę w celu podjęcia zatrudnienia. W rezultacie rodzi to różne dysfunkcje rodziny. Matki nie radzą sobie z samotnym wychowywaniem dzieci. Kontakt z ojcem jest sporadyczny, ogranicza się często do rozmów telefonicznych. Zostaje zachwiana funkcja wychowawcza i opiekuńcza rodziny. dochodzi do osłabienia więzi małżeńskich, co prowadzi do rozbicia małżeństwa.

Ubóstwo

Ubóstwo może stanowić i stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego. Stąd też tak istotne jest by zjawisko to nie rozszerzało się i nie pogłębiało. Ubóstwo jest postrzegane jako niedostatek środków, który po jakimś czasie prowadzi do biedy, a więc jego skrajnej formy i zaczyna się niejako oblepiać różnorodnymi negatywnymi zjawiskami, co z kolei ma wpływ na całe społeczeństwo. W procesie ubożenia najpierw jest utrata pracy lub jakieś inne zdarzenie powoduje brak środków do życia. Niedostatek środków po jakimś czasie powoduje apatię. Osoba uboga ma poczucie, że nie potrafi się wydobyć z tego stanu. Często zaczyna szukać rozwiązania w alkoholu. Taka przypadłość jak się szacuje spotyka ponad połowę osób biednych. Alkoholizm z jednej strony prowadzi do dalszego ubożenia, a z drugiej strony jest częstą przyczyną przemocy fizycznej i to nie tylko w rodzinie. Pod wpływem alkoholu dochodzi też do stosunków kazirodczych, wzrostu

zachorowań na choroby weneryczne czy AIDS oraz niekontrolowanej prokreacji, a więc pojawia się problem niechcianych dzieci.

Niewystarczające środki do życia powodują najpierw niepłacenie rachunków za energię i czynsz. Zaległości czynszowe w dalszej konsekwencji mogą spowodować bezdomność. Bezdomność jest szczególnie niebezpieczna, gdy dotyczy rodziny z dziećmi. Nietrudno sobie wyobrazić jakość wychowania dzieci w takich warunkach.

W dalszym etapie biednienia zaczyna się ograniczanie wydatków na żywienie. Niewystarczające wyżywienie z jednej strony powoduje wzrost zachorowalności na różne choroby, w tym na zakaźne jak np. gruźlica. Z drugiej strony nie gwarantuje budowy organizmu w sensie fizycznym, a więc bardzo słabe pokolenie, które wyrosło w biedzie. Wśród rodzin biednych notuje się również wzrost zaburzeń psychicznych. Brak środków na fizyczną egzystencję uruchamia instynkt samozachowawczy zmuszający do zdobycia środków za wszelką cenę. Często najprostszym sposobem zdobycia pieniędzy jest kradzież.

Szczególnie narażona na ubóstwo jest tzw. grupa ryzyka socjalnego, do której zaliczyć możemy osoby lub rodziny;

1/ w podeszłym wieku,

2/ bezrobotne,

3/ z przejawami patologii społecznej i indywidualnej (alkoholizm, narkomania, przestępczość),

4/ wielodzietne,

5/ niepełne,

6/ długotrwale chore,

7/ niepełnosprawne,

8/ bezradne w sprawach opiekuńczo wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego,

Cechy te stosunkowo rzadko występują jako pojedyncze symptomy, najczęściej osoby i rodziny dotknięte są kilkoma jednocześnie. Głębokie bezrobocie związane jest nieoderwalnie z brakiem stałych dochodów, najbardziej dotyczy gospodarstwa domowe składające się z rodzin wielodzietnych i niepełnych, jak również rodzin żyjących z osobą niepełnosprawną lub długotrwale chorą.

Sieroctwo

Problem sieroctwa nie jest zjawiskiem nowym. Smutnym i znamionym jest fakt, iż obecnie sieroty w coraz większym stopniu pochodzą z rodzin dysfunkcyjnych, w których panuje niewłaściwa atmosfera, konflikty rodzinne, błędy wychowawcze, nie poczuwanie się do odpowiedzialności za dzieci, brak związków uczuciowych między członkami rodziny a szczególnie brak miłości do dziecka. W gminie Zbrostawice spotykamy się z tak zwanym sieroctwem społecznym. Ośrodek Pomocy Społecznej w przypadku rażącego zaniedbania opiekunów prawnych wobec swoich dzieci wnioskuje o umieszczenie ich w placówkach opiekuńczo wychowawczych lub rodzinach zastępczych. Z terenu gminy czternaścioro dzieci (z 4 rodzin) znajduje się w rodzinach zastępczych i placówkach.

Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność (ponad 14% ogółu ludności), a prognoza GUS przewiduje, że w 2010r. liczba ta wzrośnie do 6 mln. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczoney przez Zespół d/s Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, Komisję przy ZUS, KRUS, jak również Inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne uznać należy osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ogranicza bądź uniemożliwia pełnienie ról i obserwacje pracowników ośrodka pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samo obsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitacją. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu. Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości.

Bezdomność

W gminie Zbrosławice oprócz wyżej wymienionych problemów społecznych pojawia się również bezdomność. Dotychczas odnotowano kilka przypadków osób, które posiadały wprawdzie miejsce stałego zameldowania, lecz nie mogły pod tym adresem zamieszkiwać. Bezdomność to jedno z najgroźniejszych zjawisk patologii społecznej. Dla społeczeństwa bezdomność stanowi zagrożenie bezpieczeństwa i spokoju. Pomoc państwa dla osób bezdomnych została określona ustawą o pomocy społecznej w myśl , której bezdomnemu należy się tymczasowe miejsce noclegowe, odzież i posiłek a w niektórych przypadkach również zasiłek i inne formy pomocy. Problem bezdomności pojawił się dopiero w 2000r., obecnie brak osób bezdomnych w rejestrze. biorąc jednak pod uwagę sytuację gospodarczą kraju, przypuszczać należy, że wzrośnie liczba osób bezdomnych. Wszelkie działania na rzecz osób pozostających bez dachu nad głową realizowane są we współpracy z różnorodnymi sektorami samorządowymi. Skuteczna pomoc osobom bezdomnym wypływa z następujących założeń:

- nikt nie może być zmuszony okolicznościami życiowymi do dożywotniej bezdomności,
 - pomoc, która otrzymują osoby i rodziny powinna prowadzić do uzyskania bądź odzyskania zdolności do niepatologicznego funkcjonowania w społeczeństwie,
 - bezdomnym należy umożliwić godne warunki bytowania,
- nie wolno dopuszczać do sytuacji by udzielana pomoc była nadużywana przez te osoby lub by prowadziła do uzależnienia od niej,
- należy zagwarantować osobom bezdomnym równość w dostępie do oświaty, służby zdrowia, mieszkalnictwa i innych praw obywatelskich,
 - należy zabezpieczyć społeczeństwo przed związanymi z bezdomnością zagrożeniami bezpieczeństwa i spokoju publicznego oraz niebezpieczeństwem szerzenia się epidemii.

Alkoholizm

Jedna z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowią osoby nadużywające alkohol. Problem alkoholowy występuje często w rodzinach dotkniętych długotrwałym bezrobociem. Osoby te

odmawiają leczenia i jakiegokolwiek współpracy, w celu wyjścia z trudnej sytuacji. Dzieci z tych rodzin nie posiadają żadnych wzorców do naśladowania. Zaniebywane przez rodziców napotykać na trudności w szkole, są zamknięte w sobie, czują się gorsze od swoich rówieśników, a w konsekwencji same uciekają w nałóg. W niektórych przypadkach stwierdza się oprócz alkoholizmu także przemoc w rodzinie.

Szczególnym przykładem społecznym skutkiem alkoholizmu jest sytuacja dzieci z rodzin alkoholików, które charakteryzują się znaczną lęklnością, nadpobudliwością i ciągłą wybuchowością. Środowisko domowe, które nałogowy alkoholik stwarza i na które ma wyraźny wpływ, jest deprawowane w wysokim stopniu. Jest to środowisko, które z kolei może być siedliskiem tworzącym zachowania patologiczne różnego typu. Alkoholizm jest bardzo ściśle powiązany z przestępczością, która ujawnia się nie tylko na zewnątrz w postaci kradzieży, bójek, awantur itd., ale przede wszystkim koncentruje się w ramach zamkniętego środowiska rodzinnego - niszczenie i demolowanie urządzeń domowych, bicie żony i dzieci.

Sprawcy przestępstw przeciwko rodzinie stanowią zbiorowość odznaczającą się wysokim stopniem społecznego wykolejenia - nie tylko w stosunku do miary przyjętej dla przeciętnego obywatela, ale i w stosunku do przeciętnego przestępcy.

Kolejnym niepokojącym zjawiskiem występującym wśród nieletnich jest **przestępczość**

Na podstawie danych Posterunku Policji w Zbrosławicach za rok 2004r i pierwsza połowa 2005r. dotyczących demoralizacji i przestępczości nieletnich na terenie gminy przedstawiono charakterystykę przestępczości w tym kategorii dokonywanych czynów karalnych oraz skale zjawiska przestępstw skierowanych przeciwko rodzinie

Tabela nr 12. Ilość nieletnich sprawców czynów karalnych według kategorii wiekowych.

2004r.			
Lp.	kategoria wiekowa	ilość sprawców	ilość czynów
1	do 13 lat	2	1
2	od 13 do 18 lat	17	19

źródło: opracowanie własne na podstawie danych policji.

Nieletni sprawcy działają na ogół w grupach dwuosobowych, wymierzając czyny przeciwko mieniu, a pośrednio przeciwko zdrowiu i życiu, motywując się chęcią zysku, dominowania w grupie rówieśniczej bądź identyfikowania się z członkiem nieformalnej grupy, przeżyciem przygody (czegoś nadzwyczajnego, niecodziennego, wyjątkowego).

Tabela nr 13. Ilość czynów karalnych i rodzaje w 2004r. i pierwsze półrocze 2005r.

Kategoria czynów	Ilość czynów w 2004r.	Ilość czynów od stycznia do maja 2005r
zniszczenie mienia	1	1
uszkodzenie ciała	1	
bójka pobicie rozbój	3	
kradzież z włamaniem	5	1
znęcanie się nad rodziną	1	
groźba karalna	1	
kradzież	3	3
paserstwo umyślne	1	
niszczenie dokumentów, podpalenie	2	
pobicie	1	
inne	1	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych policji.

Tabela nr 14. Charakterystyka ofiar i sprawców przemocy domowej w roku 2004r. i w okresie od stycznia do maja 2005r. (opracowanie na podstawie realizacji procedury „Niebieska karta”).

W roku 2004 zarejestrowano 28 „Niebieskich kart”, w okresie od stycznia do czerwca zarejestrowano 10 „Niebieskich kart”

		2004r.	I -VI 2005r.
liczba ofiar	kobiety	25	9
	mężczyźni	3	
	dzieci 0 - 13	11	4
	dzieci 13 - 18	4	2

liczba ofiar przemocy domowej ogółem		43	15
---	--	----	----

c.d. Tabela nr 14. Charakterystyka ofiar i sprawców przemocy domowej w roku 2004r. i w okresie od stycznia do maja 2005r.

		2004r.	I -VI 2005r.
liczba sprawców	kobiety	-	-
	mężczyźni	27	10
	nieletni	1	4
liczba sprawców przemocy domowej ogółem		28	10

źródło: opracowanie własne na podstawie danych policji.

Z powyższego zestawienia wynika, że ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i małoletnie dzieci a sprawcami mężczyźni. Skutki przemocy powodują niezwykle, traumatyczne urazy u osób jej doświadczających (bez względu na wiek i płeć). Osoby te muszą otrzymać wszechstronną pomoc psychologiczną, terapeutyczną, prawną, socjalną, leczniczą i wspierającą.

Tak więc na podstawie w/w danych do podstawowych zagrożeń w rozwoju ludnościowym gminy należą:

- proces starzenia się ludności,
- malejący przyrost naturalny,
- tendencja odpływu ludności.

Prognoza do roku 2015 zakłada generalnie w skali gminy niewielkie zmniejszenie ogólnej liczby ludności. Ważnym problemem będzie proces starzenia się ludności, systematyczny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym. Stwarzać to będzie potrzebę budowy całego systemu zabezpieczenia społecznego tej grupy ludności. Przewidywane na okres perspektywiczne zmiany w strukturze ludności według wieku oddziałujące bezpośrednio na przyszłe potrzeby mieszkańców gminy charakteryzować się będą następującymi, podstawowymi cechami;

- znacznym zmniejszeniem populacji dzieci i młodzieży w wieku do lat 17-tu, w tym szczególnie duży spadek liczebności roczników szkół podstawowych i roczników gimnazjalnych.
- dużym przerostem liczby ludności w wieku produkcyjnym (18 - 59/64),

- dużym przerostem ludności w wieku poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej).

Zmiany te powodować będą określone implikacje dla polityki społeczno-gospodarczej gminy oraz podstawy do określenia i wyboru głównych kierunków działania.

Zasoby polityki społecznej w gminie Zbrośławice.

Gmina Zbrośławice w ramach polityki społecznej swą działalność opiera przede wszystkim na Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, który realizuje zadania z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o świadczeniach rodzinnych. Dodatkowo działają na terenie gminy następujące instytucje

- Stacja Caritas - gabinet rehabilitacyjny,
- Gminna Komisja do Spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Punkt Konsultacyjny do Spraw Uzależnień i Przemocy)
- Związek Emerytów i Rencistów,
- ośrodki zdrowia - prowadzą opiekę medyczną nad mieszkańcami gminy,
- posterunek policji,
- Gminne Centrum Informacji
- Młodzieżowe Biuro Pracy,
- Stowarzyszenie Świetlic Socjoterapeutycznych
- świetlice socjoterapeutyczne
- sanatorium dla dzieci w Zbrośławicach w Kamieńcu,
- szkoły podstawowe i gimnazjalne, liceum ogólnokształcące.

Adresatem działań pomocy społecznej jest rodzina jako całość. Pomoc społeczna wspiera rodzinę ale także reaguje na sytuacje nowe w których się znalazła. Pomoc ma trzy podstawowe cele:

- zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, doprowadzania w miarę możliwości do samodzielnego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych.

Praca w ośrodku ukierunkowana jest w szczególności na:

- Pomoc finansową,

- pomoc rzeczową,
- pomoc materialną,
- prace skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Praca socjalna prowadzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej zmierz do tego, aby wzmocnić u podopiecznych poczucie odpowiedzialności za swój byt, swojej rodziny, nie pogłębiać zależności od pomocy społecznej.

Pracownik socjalny pełni role doradcy, terapeuty, koordynatora i rzecznika interesów. Jego funkcje można dostrzegać w trzech podstawowych metodach pracy socjalnej: pracy z jednostką i rodziną, pracy z grupą oraz pracy ze społecznością lokalną, która przybiera jedna z trzech postaci:

- rozwijanie społeczności lokalnej,
 - planowania społecznego,
- działania społecznego.

Metoda pracy środowiskowej polega na zaangażowaniu społeczności lokalnej do działań ośrodka. Zadaniem pracownika socjalnego jest wykorzystanie wszystkich sił jednostkowych i zbiorowych oraz działaczy społecznych celem osiągnięcia pożądanego rozwiązania danego problemu.

Do kompetencji i zadań pomocy społecznej należy:

- przeprowadzanie wywiadu środowiskowego umożliwiającego diagnozę sytuacji rodziny i osoby,
- przygotowanie wszechstronnego planu pomocy,
- monitorowanie efektów podjętych działań,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych spraw bytowych,
- udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa, np. : prawnego, psychologicznego lub wskazanie miejsca, gdzie można uzyskać taką pomoc,
- udzielanie informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy w uzasadnionych przypadkach,
- udzielanie pomocy finansowej w formie zasiłków: stałych, okresowych, celowych,
- udzielanie pomocy rzeczowej, np.: przekazanie odzieży, żywności,
- informowanie o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym,
- wskazaniem miejsca zajmującego się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia, np. w schroniskach, ośrodkach,

- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych, zwracanie się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji.

Utworzone w ośrodku Młodzieżowe Biuro pracy prowadzi szeroko rozumianą pracę z bezrobotnym, polegającą na dowartościowaniu ich człowieczeństwa, możliwości odnalezienia się na rynku pracy oraz działalności pomocowej. MBP jest miejscem, gdzie osoby poszukujące pracy spotykają się w celu rozwijania swoich umiejętności lub nabycia nowych uprawnień kursowych, przekwalifikowań poprzez udział w organizowanych szkoleniach. Najważniejsze dla MBP jest osiągnięcie przez osobę bezrobotną stanu usamodzielnienia polegającego na tym, że będzie ona mogła sama poruszać się po rynku pracy.

Ponadto pomoc środowiskowa w gminie ukierunkowana jest również na pomoc dzieciom poprzez udział w świetlicach socjoterapeutycznych. Podstawowym celem świetlicy jest opieka nad dziećmi z rodzin z problemem głównie alkoholowym. Świetlica realizuje swe działania głównie poprzez profilaktykę, eliminowanie przyczyn i objawów, utrwalonych zaburzeń w zachowaniu dzieci, propagowaniu kulturalnego spędzania czasu i przygotowanie do życia poprzez rozwijanie indywidualnych zdolności i zainteresowań.

LOKALNY SYSTEM WSPARCIA

przedstawia się następująco:

Psycholog	GOPS	Lekarz	Punkt Konsultacyjny	Pedagog szkolny	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
------------------	-------------	---------------	--------------------------------	----------------------------	--

Zasoby umożliwiające prowadzenie działań profilaktycznych i naprawczych w zakresie ścisłej współpracy:

- punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin - ofiary przemocy
- Gminna Komisja Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Klub Praca,
- miejsce wspierania psychologicznego i duchowego osób bezrobotnych i ich rodzin,
- uczestnictwo w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Zespole Pomocy Dziecku i Rodzinie w tutejszym ośrodku
- ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004r. wprowadza w art. 108 możliwość stosowania kontraktu jako jednego z narzędzi stosowanych w trakcie pracy socjalnej z klientem (osobą, rodziną, grupą) jest to narzędzie pozwalające na maksymalne zmobilizowanie osoby lub rodziny zainteresowanej rozwiązywaniem swoich problemów. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z 1 marca 2005r. ustala wzór kontraktu socjalnego, który jest rodzajem umowy między osobą pomocy społecznej a jego klientem. Ośrodek Pomocy Społecznej zobowiązuje się w niej do udzielenia wsparcia a klient do wywiązania się z zobowiązania, np. podjęcia pracy lub podjęcia leczenia odwykowego.

III. Analiza SWOTT

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontakty zagraniczne mieszkańców 2. Wysokie poczucie przynależności lokalnej 3. Umiarkowany w skali powiatu: <ul style="list-style-type: none"> - wskaźnik bezrobocia - poziom niepełnosprawności 4. Noski poziom bezdomności 5. Kult pracy i wysoka kultura pracy 6. Zasobność mieszkańców 7. Rozwinięty system opieki społecznej <ul style="list-style-type: none"> - udzielanie pomocy środowiskowej poprzez wsparcie finansowej i w naturze jak również usług opiekuńczych - udzielanie pomocy instytucjonalnej 8. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych 9. Możliwość korzystania a usług gabinetu Rehabilitacyjnego 10. Tolerancja środowiska dla osób niepełnosprawnych <ul style="list-style-type: none"> - integracja społeczna - umiejętność szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych - otwarcie na nadchodzące zmiany 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost patologii i dysfunkcji społecznych 2. Zwiększająca się liczba osób ubiegających się o przyznanie pomocy środowiskowej i instytucjonalnej 3. Ujemny przyrost naturalny 4. Wzrost uzależnień od alkoholu 5. Występowanie bezdomności 6. Osłabienie więzi rodzinnych zwłaszcza wśród rodzin korzystających z wyjazdów zarobkowych 7. Wzrost rozwodów i liczby rodzin niepełnych 8. Uzależnienie się pewnych grup osób i rodzin od świadczeń pomocy społecznej, co wiąże się z problemem dziedziczenia biedy i bezrobocia 9. Brak pełnego rozeznania liczby osób niepełnosprawnych 10. Brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych 11. Brak obiektu zajmującego się opieką nad ludźmi starszymi i w sytuacji problemowej 12. Ograniczone środki na dofinansowanie istniejących organizacji <ul style="list-style-type: none"> - niskie dotacje - trudności w zdobywaniu środków finansowych

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej 2. Wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie kształcenia się i podnoszenia kwalifikacji zawodowych 3. Czasowa emigracja zarobkowa <ul style="list-style-type: none"> - możliwość dodatkowego zarobku podnoszącego uposażenie rodzin - zmniejszanie miejscowego bezrobocia 4. Zdobywanie nowych doświadczeń w kontaktach zagranicznych 5. Prowadzenie aktywnej formy walki z bezrobociem poprzez zatrudnianie osób w pracach interwencyjnych, robotach publicznych, stażach 6. Możliwość korzystania z Gminnego Centrum Informacji i Młodzieżowego Biura Pracy dla osób poszukujących pracy 7. Integracja osób niepełnosprawnych w środowiskach lokalnych 8. Pozyskiwanie do współpracy przez administrację samorządową nowych partnerów 9. Niwelowanie problemów społecznych przez administrację przy współudziale organizacji pozarządowych co umożliwi efektywniejsze wydatkowanie środków finansowych 10. Stała Pomoc udzielana przez ośrodek pomocy społecznej osobom i rodzinom wymagającym wsparcia w tym o niskim uposażeniu 11. Zabezpieczenie środków na posiłki i dożywianie dzieci w placówkach oświatowych 12. Zwiększanie środków na potrzeby pomocy społecznej w budżecie gminnym 13. Pełne zaangażowanie i uczestnictwo we wszelkiego rodzaju szkoleniach organizowanych dla kadr pomocy społecznej 14. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych w ramach samokształcenia przez pracowników 15. Sprawnie funkcjonujący system opieki społecznej 16. Wykorzystanie programów unijnych do likwidacji skutków bezrobocia i barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych 17. Dobra współpraca z instytucjami - sądy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodki zdrowia, Zespół do Spraw Orzekania, policja, szkoły 18. Organizowanie szkoleń z Europejskiego Funduszu Szkoleniowego 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezrobocie i postępująca za nim pauperyzacja społeczeństwa przyczyniająca się do: <ul style="list-style-type: none"> - uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej - dziedziczenia biedy z pokolenia na pokolenie - generowania negatywnych postaw społecznych 2. Bariery umożliwiające podjęcie zatrudnienia i uniknięcie funkcjonowania w sferze ubóstwa <ul style="list-style-type: none"> - niskie płace - niekorzystny bilans demograficzny będący m. in. wynikiem ujemnego przyrostu naturalnego i migracji ludności powodujący starzenie się struktury i konieczność utworzenia placówki całodobowej i okresowej opieki. - niski prestiż zawodu pracownika socjalnego - nie spełnienie funkcji wychowawczych przez rodziców, rozbitcie rodzin - znieczulica społeczna - przestępczość, poczucie zagrożenia - wzrost chorób społecznych

IV. Misja

Polityka społeczna prowadzona przez samorząd lokalny zapewnia naszym mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa socjalnego, kompleksową opiekę nad rodziną, wspomaga najsłabszych, służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz umożliwia pełne uczestnictwo w życiu społeczeństwa.

Cele strategiczne i operacyjne

Dla wymienionych obszarów uwzględniające wyniki analizy SWOTT i analizy potencjałów sformułowano cele strategiczne

A. Profesjonalna pomoc społeczna zmieniająca świadomość społeczną, wspierającą jakość życia lokalnej społeczności.

A1. Modernizacja i rozwój bazy lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej

A2. Motywowanie klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji i rozwiązywania własnych problemów.

A3. Opracowanie i wdrożenie instytucji programu aktywizacji zawodowej, pokonywanie bezradności społecznej.

B. Zmniejszenie bezrobocia.

B1. Funkcjonowanie Gminnego Centrum Informacji i Młodzieżowego Biura Pracy.

B2. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy.

B3. Utworzenie Klubu Integracji Społecznej i finansowanie kierowanych osób z gminy do Centrum Integracji Społecznej na podstawie porozumienia.

C. Zwiększenie opieki nad osobami wymagającymi wsparcia.

C1. Współpraca z Ośrodkami Zdrowia.

C2. Współpraca z Caritasem.

C3. Dążenie do zaadaptowania budynku nadającego się na ośrodek wielofunkcyjny dla osób starszych, schorowanych, pozbawionych opieki, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pozbawionych schronienia.

D. Dążenie do usamodzielnienia się osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

D1. zawieranie kontraktów socjalnych.

D2. Rozwój szeroko rozumianej pracy socjalnej.

D3. Pośrednictwo w poszukiwaniu pracy.

E. Zwiększenie zasobów lokali socjalnych.

E1. Typowanie mieszkaniowego zasobu gminy budynków mieszkalnych na budynki mieszkalne.

E2. Tworzenie warunków pod zabudowę socjalną.

F. Zmniejszenie liczby głodnych dzieci uczących się.

F1. Tworzenie punktów dożywiania.

F2. Prowadzenie edukacji w zakresie zdrowego żywienia.

- F3. Zabezpieczenie bazy pozwalającej na przygotowanie i wydawanie ciepłego posiłku osobom ubogim.
- G. Poprawa warunków bytowych.
 - G1. Dystrybucja artykułów żywnościowych z Banku Żywności.
 - G2. Rozprowadzenie odzieży używanej.
- H. Tworzenie warunków rozwoju aktywności i samo organizacji społeczności lokalnych.
 - H1. Wspieranie optymalnego modelu wspierania organizacji pozarządowych. Upowszechnianie idei wolontariatu.
 - H2. Tworzenie warunków sprzyjających włączaniu się organizacji pozarządowych w realizację zadań własnych gminy.
Tworzenie warunków wspierania współpracy pozafinansowej.
- I. Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu instytucji rodziny.
 - I1. Pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.
 - I2. Aktywowanie roli rodziny w procesie aktywowania i kształcenia dzieci.
 - I3. Tworzenie systemu poradnictwa edukacji i wspierania rodzin.

Wdrożenie zamierzeń

	Główne założenia działania / zadania	Harmonogram / realizacja	Nakłady	Wskaźniki osiągnięcia celów i	Realizatorzy
--	--------------------------------------	--------------------------	---------	-------------------------------	--------------

				minimum realizacyjne	
A. Profesjonalna pomoc społeczna zmieniająca świadomość społeczną, wspierającą jakość życia lokalnej społeczności.	A1. Modernizacja i rozwój bazy lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej	2006 - 2010	Budżet Gminy, Fundusze Pomocowe	Pełna realizacja zadania.	GOPS
	A2. Motywowanie klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji i rozwiązywania własnych problemów.	2006 - 2015	Bezinwestycyjne	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci i młodzieży, dorosłych, ograniczenie patologii.	GOPS
	A3. Opracowanie i wdrożenie instytucji programu aktywizacji zawodowej, pokonywanie bezradności społecznej.	2006 - 2010	Budżet Gminy	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci i młodzieży, dorosłych.	GOPS
B. Zmniejszenie bezrobocia.	B1. Funkcjonowanie Gminnego Centrum Formacji i Młodzieżowego Biura Pracy.	na bieżąco	Budżet Gminy	Zmniejszenie bezrobocia.	Urząd Gminy, GOPS
	B2. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Zmniejszenie bezrobocia.	PUP, GOPS, GCI
	B3. Utworzenie Klubu Integracji Społecznej i finansowanie kierowanych osób z gminy do Centrum Integracji Społecznej na podstawie porozumienia .	2006 - 2015	Budżet Gminy	Realizacja zatrudnienia socjalnego i robót publicznych.	Urząd Gminy, GOPS, PUP
C. Zwiększenie opieki nad osobami wymagającymi wsparcia.	C1. Współpraca z Ośrodkami Zdrowia.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	GOPS, Ośrodki Zdrowia
	C2. Współpraca z Carritsem.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja	GOPS, Carritas

				zadania	
	C3. Dążenie do zaadaptowania budynku nadającego się na ośrodek wielofunkcyjny dla osób starszych, schorowanych, pozbawionych opieki, znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pozbawionych schronienia.	2006 - 2014	Budżet Gminy, Fundusze Pomocowe	Zapewnienie opieki całodobowej w miejscu zamieszkania.	Urząd Gminy
D. Dążenie do usamodzielnienia się osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.	D1. Zawieranie kontraktów socjalnych.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	GOPS
	D2. Rozwój szeroko rozumianej pracy socjalnej.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	GOPS
	D3. Pośrednictwo w poszukiwaniu pracy.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	GOPS
E. Zwiększenie zasobów lokali socjalnych.	E1. Typowanie mieszkaniowego zasobu gminy budynków mieszkalnych na budynki mieszkalne.	na bieżąco	Budżet Gminy	Ograniczenie bezdomności	Urząd Gminy, GOPS
	E2. Tworzenie warunków pod zabudowę socjalną.	na bieżąco	Budżet Gminy	Bezpieczeństwo socjalne	Urząd Gminy, GOPS
F. Zmniejszenie liczby głodnych dzieci uczących się.	F1. Tworzenie punktów dożywiania.	na bieżąco	Budżet Gminy, środki pomocowe	Zapewnienie gorącego posiłku	Szkoły, GOPS
	F2. Prowadzenie edukacji w zakresie zdrowego żywienia.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania.	Szkoły
	F3. Zabezpieczenie bazy pozwalającej na przygotowanie i wydawanie ciepłego posiłku osobom ubogim.	2006 - 2015	Budżet Gminy	Pełna realizacja zadania	Urząd Gminy, GOPS
G. Poprawa warunków bytowych.	G1. Dystrybucja artykułów żywnościowych z	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania.	Organizacje Pozarządowe, GOPS

	Banku Żywności				
	G2. Rozprowadzenie odzieży używanej.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Pełna realizacja zadania	GOPS
H. Tworzenie warunków rozwoju aktywności i samo organizacji społeczności lokalnych.	H1. Wspieranie optymalnego modelu wspierania organizacji pozarządowych. Upowszechnianie idei wolontariatu.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Włączenie społeczności lokalnej do aktywnego działania.	Urząd Gminy, GOPS
	H2. Tworzenie warunków sprzyjających włączaniu się organizacji pozarządowych w realizację zadań własnych gminy. Tworzenie warunków wspierania współpracy pozafinansowej.	na bieżąco	Budżet Gminy	Pełna realizacja zadania.	Urząd Gminy, GOPS
I. Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu instytucji rodziny.	I1. Pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.	na bieżąco	Budżet Gminy	Umacnianie instytucji rodziny, ograniczenie patologii.	Szkoły, GOPS, Organizacje Pozarządowe
	I2. Aktywowanie roli rodziny w procesie aktywowania i kształcenia dzieci.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Umacnianie instytucji rodziny, ograniczenie patologii	Szkoły, GOPS, Organizacje Pozarządowe
	I3. Tworzenie systemu poradnictwa edukacji i wspierania rodzin.	na bieżąco	Bezinwestycyjne	Umacnianie instytucji rodziny, ograniczenie patologii	Szkoły, GOPS, Organizacje Pozarządowe

